

Nr. 91
31 octombrie 2022

Domnului Sergiu GAIBU
Ministru al Economiei

Re: Proiectul HG cu privire la aprobarea regulamentelor și regulilor din comerțul interior, număr unic 730/ME/2022

Stimate Domnule Ministru,

Urmare a anunțului referitor la demararea consultărilor publice a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea regulamentelor și regulilor din comerțul interior, număr unic 730/ME/2022 (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/9695), Asociația Investitorilor Străini (FIA Moldova) a elaborat un Aviz în formă tabelară, anexat la prezentul document.

În speranța că veți lua în considerare cele expuse, Vă mulțumim anticipat și suntem la dispoziția Dumneavoastră pentru a argumenta poziția expusă mai sus.

Cu profund respect,

Director executiv

Ana Groza

Notă: Asociația Investitorilor Străini reunește 23 companii – cei mai mari investitori din Republica Moldova, investițiile cărora provin din 14 țări, cu peste **20.000 de angajați**. Volumul total al investițiilor companiilor-membre FIA depășește **2 miliarde 200 milioane euro**, ceea ce constituie aproximativ **18% din PIB**.

Anexă la Aviz FIA din 31.10.2022

Reguli generale privind desfășurarea comerțului interior	
I. Dispoziții generale	
Prevederi Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea regulamentelor și regulilor din comerțul interior	Comentarii FIA
<p>6. Cumpărătorii sunt deserviți în unitățile comerciale în orele de program. Suspendarea accesului cumpărătorilor în sala comercială în legătură cu apropierea pauzei pentru prînz sau a orei de închidere a unității este interzisă. Cu 10 minute înainte de închidere lucrătorii unității comerciale previn cumpărătorii că timpul de lucru expiră și servirea clienților va înceta. La ora încheierii programului de activitate se interzice accesul cumpărătorilor în incinta unității comerciale, însă toți cumpărătorii, prezenți în sala comercială, se deservesc în modul stabilit. Deservirea consumatorilor după orele de program în conformitate cu prezentul punct nu se consideră activitate extra program.</p>	<p>Această normă poate crea contradicții cu pct. 31. Pct. 6 prevede obligația deservirii clienților deja prezenți în unitatea comercială la ora încheierii programului de lucru, iar în pct. 31 <i>“Se interzice vânzarea mărfurilor din suprafețele neincluse în suprafața comercială a unității comerciale, precum și în afara orelor stabilite de program.”</i></p>
<p>12. Comerciantul este obligat să dețină registrul de reclamații conform prevederilor articolului 10 lit. h) din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor. Registrul de reclamații este eliberat de către organele de statistică teritoriale, cusut și autenticat prin aplicarea ștampilei (după caz) și semnăturii reprezentantului autorității administrației publice locale. Pe pagina de copertă a registrului de reclamații se înscriu datele de identificare a întreprinzătorului și a unității comerciale, data începerii registrului. Comerciantul este obligat să prezinte, la solicitarea consumatorului, registrul de reclamații pentru înscrierea reclamației.</p>	<p>În conformitate cu art. 10 lit. h) Legea nr. 105/2003, a fost aprobată HG nr. 1141/2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de gestionare a Registrului de reclamații, care reglementează acest aspect. Nu este clară necesitatea dublării normelor legale.</p>
<p>15. Consumatorul este în drept să verifice veridicitatea calculării prețului mărfii conform etichetelor de marfă, precum și a greutateii și unității de măsură la mărfurile cumpărate, termenul de valabilitate și data limită de consum a</p>	<p>Propunem următoarea versiune: <i>“Consumatorul este în drept să primească informații cu referire la mărfurile cumpărate, termenul de valabilitate și data limită de consum</i></p>

<p>produselor, existența documentelor ce atestă calitatea și inofensivitatea produsului achiziționat.</p>	<p><i>a produselor, existența documentelor ce atestă calitatea și inofensivitatea produsului achiziționat, precum și să cântărească greutatea la mărfurile cumpărate la cântarul de control.”</i></p> <p>Legea 105/2003, Legea 279/2017 reglementează în mod clar care sunt drepturile consumatorului, inclusiv în partea ce ține de dreptul la informare/acces la informații.</p> <p>Însă consumatorul nu are calitatea de autoritate de control. În cazul în care în mod rezonabil crede că-i sunt încălcate careva drepturi, se poate adresa autorităților competente.</p>
<p>16. Disponerea de documente ce atestă calitatea și inofensivitatea produsului, precum și a altor acte permissive presupune deținerea acestora pe purtător:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) de hârtie sau, 2) în format electronic: <ol style="list-style-type: none"> a) versiunea electronică a actului plasată pe pagina web a producătorului, fiind accesibilă în timp real și arhivată pentru întreaga perioadă de valabilitate a produselor pentru care au fost eliberate, inclusiv cu posibilitatea descărcării; b) versiunea electronică a actului plasată pe pagina web a emitentului sau în sistemele informaționale corespunzătoare. <p>Comerciantul este obligat să ofere cumpărătorului (comerciantului) link-ul la paginile web respective sau să imprime actul la solicitarea cumpărătorului (comerciantului) înaintată până la începerea livrării.</p>	<p>Ținând cont că acest aspect este în curs digitalizare, ar fi binevenit să nu se reglementeze expres modalitatea, locul de publicare, pentru ca comercianții să poată identifica cea mai optimă soluție, de exemplu oferirea accesului la aceste acte prin intermediul aplicațiilor mobile.</p>
<p>20. Pregătirea pentru comercializare, inclusiv plasarea mărfurilor pe rafturi și în vitrine potrivit sortimentului disponibil, se face în afara orelor de deservire a cumpărătorilor. Astfel de activități nu sunt considerate ca încălcare a programului de activitate. Se permite suplینirea rafturilor în orele de program.</p>	<p>Este o formulare ambiguă, care se contrazice cu ultima propoziție a punctului respectiv. Nu este clară diferența dintre "plasarea mărfurilor pe rafturi" și "suplinirea rafturilor". Totodată, interzicerea de a manipula mărfurile în timpul programului de lucru, afectează în mod direct activitatea unității comerciale, inclusiv asigurarea prezenței produselor la raft.</p>
<p>31. Se interzice vânzarea mărfurilor din suprafețele neincluse în suprafața comercială a</p>	<p>Această normă poate crea contradicții cu pct. 6 care prevede obligația deservirii clienților deja</p>

<p>unității comerciale, precum și în afara orelor stabilite de program.</p>	<p>prezenți în unitatea comercială la ora încheierii programului de lucru. Astfel, de exemplu situația în care programul de lucru se finalizează la 22:00, însă pe bon e indicată ora vânzării 22:10, ar putea fi considerată o încălcare de autoritatea de control și, respectiv, să sancționeze unitatea comercială.</p>
<p>36. Vânzătorii (casierii) care au dreptul de a încasa de la cumpărători banii pentru marfa vândută sunt obligați să primească de la cumpărători bancnotele degradate, care ulterior nu vor fi admise în circulație conform prevederilor capitolului IV din Regulamentul cu privire la operațiunile cu numerar în băncile Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Băncii Naționale Nr. 78 din 11-04-2018.</p>	<p>Probabil se are în vedere "bancnote deteriorate".</p> <p>Capitolul IV reglementează "Operațiunile cu numerar în moneda națională între bănci" și care nu reglementează procedura de recepționare a bancnotelor deteriorate. Astfel, nu este clară procedura de acceptare a acestor bancnote, de predare către bănci, și respectiv modul în care unitatea comercială încasează valoarea acestor bancnote.</p>
<p>42. Mărfurile nealimentare, alese de cumpărător, pot fi rezervate în unitatea comercială spre achitare timp de până la 2 ore cu aplicarea siglei "Rezervat". După expirarea termenului de rezervare, marfa neachitată se repune în vânzare. Mărfurile achitate pot fi păstrate până la 24 ore. De comun acord cu comerciantul, termenul de păstrare a mărfurilor achitate poate fi prelungit, cu sau fără achitarea unei anumite plăți. Pe produsul vândut dar neridicat din unitatea comercială este aplicată o siglă "Vândut". Pe durata termenului de păstrare și rezervare comerciantul poartă răspundere pentru integritatea și calitatea mărfii.</p>	<p>Oferirea acestei oportunități trebuie să fie la discreția unității comerciale în dependență de politica sa comercială, ci nicidecum o obligație. Care este răspunderea consumatorului pentru refuzul de a achiziționa marfa rezervată și modalitatea unității comerciale de a-și recupera prejudiciul cauzat prin ratarea oportunității de a comercializa acest produs unui alt client?</p> <p>Totodată, nu este rezonabil ca această normă să se aplice tuturor mărfurilor nealimentare. Reiterăm, acest aspect ține de politica comercială a unității de comerț.</p>
<p>Capitolul III. Unitățile comerciale ce operează cu tichetele de masă</p>	<p>Modul de operare cu tichetele de masă este reglementat în mod clar prin HG 227/2018 și Legea 166/2017, care reprezintă cadru regulatoriu special. Nu este clară necesitatea dublării reglementării acestui aspect.</p>
<p>52. Suprafața comercială a unităților de comerț cu ridicata constituie suprafața tuturor încăperilor unității comerciale de păstrare, sortare, triere, porționare, reambalare în loturi mai mici și expunere a mărfurilor, măsurată în limita suprafeței intrados a pereților, terenurile deschise sau alte instalații speciale conform specificului unității, cu excepția rampelor de încărcare/descărcare, încăperilor auxiliare pentru</p>	<p>Propunem următoarea redacție: <i>"Suprafața comercială a unităților de comerț cu ridicata constituie suprafața tuturor încăperilor unității comerciale de păstrare, sortare, triere, porționare, reambalare în loturi mai mici și expunere a mărfurilor, măsurată în limita suprafeței intrados a pereților, terenurile deschise sau alte instalații speciale conform specificului unității, cu excepția rampelor de încărcare/descărcare, încăperilor</i></p>

<p>personal sau de deservire tehnică a unității (debarale, garajuri și alte spații nedestinate depozitării/păstrării mărfurilor), a terenurilor și trecerilor dintre clădiri, parcărilor și altor căi și instalații de acces. Suprafața unității comerciale cu ridicata destinată expunerii mărfurilor nu poate fi considerată suprafață comercială distinctă.</p>	<p><i>auxiliare pentru personal sau de deservire tehnică a unității (debarale, garajuri și alte spații nedestinate depozitării/păstrării mărfurilor), a terenurilor și trecerilor dintre clădiri, parcărilor și altor căi și instalații de acces”.</i></p> <p>Suprafața comercială trebuie să fie considerat spațiu unde are access clientul. Nu pot fi considerate zonele de reambalare, porționare, etc., suprafața comercială.</p> <p>Dacă nu se acceptă excluderea, propunem să fie prevăzut ca pentru activitățile ce practică ambele (comerț cu amănuntul și cel cu ridicata) zona comercială este suprafața comercială destinată expunerii mărfurilor și unde au acces vizitatorii.</p>
<p>Regulamentul privind modul de indicare a prețurilor produselor oferite spre comercializare consumatorilor</p>	
<p>6. Orice notificare de reducere a prețului indică prețul de referință, (preț de vânzare) aplicat de comerciant pentru o perioadă determinată, înainte de aplicarea reducerii de preț, ținând cont de următoarele concretizări:</p> <p>a) prețul de referință reprezintă cel mai scăzut preț practicat de comerciant în perioada ultimelor 30 de zile înainte de data aplicării reducerii de preț;</p> <p>b) în cazul bunurilor susceptibile a se deteriora sau a se perima rapid, prețul de referință reprezintă cel mai scăzut preț practicat de comerciant în perioada de 2/3 din termenul de valabilitate, înainte de data aplicării reducerii de preț.</p> <p>c) în cazul în care produsul a fost prezent pe piață mai puțin de 30 de zile, prețul de referință reprezintă cel mai mic preț practicat de comerciant de la data punerii produsului pe piață, înainte de data aplicării reducerii de preț;</p> <p>d) dacă reducerea de preț este majorată treptat în perioada ultimelor 30 de zile, prețul de referință este considerat prețul fără reducere înainte de prima aplicare a reducerii de preț.</p>	<p>Notificarea reducerilor este expusă clar în <i>Legea nr. 231, art. 21¹³ al. 4) orice anunț de reducere de preț exprimată în valoare absolută sau în procent trebuie efectuat vizibil, lizibil și fără echivoc pentru fiecare produs sau grupă de produse identice:</i></p> <p><i>a) fie prin menționarea noului preț lângă prețul anterior, barat;</i></p> <p><i>b) fie prin mențiunile "preț nou", "preț vechi" lângă sumele corespunzătoare;</i></p> <p><i>c) fie prin menționarea procentului de reducere și a prețului nou care apare lângă prețul de referință, barat;</i></p> <p>Să fie preluat textul Legii sau exclus pct. 6 pentru evitarea dublărilor și confuziilor.</p> <p>Din această normă nu este clar dacă indicatorul de preț se include în noțiunea de "notificare de reducere". În cazul în care se include, menționarea pe indicatorul de preț a 3 prețuri (i) de referință (ii) de vânzare (iii) unitar, va crea confuzie pentru consumatori, deoarece există un risc ridicat ca acesta să nu înțeleagă într-un mod simplu și facil care totuși va fi prețul pe care acesta îl va achita.</p> <p>Totodată, Directiva UE 98/6/CE nu conține astfel de norme.</p>

<p>11. Responsabilitatea pentru indicarea prețului de vânzare și a prețului revine comerciantului. <i>Delegarea obligațiilor de întocmire a indicatoarelor de preț se efectuează prin ordin intern al conducătorului. Indicatorul de preț este valid în cazul avizării pe verso de către persoana responsabilă. Vânzătorul nu are dreptul să vizeze de sine stătător indicatoarele, cu excepția cazurilor când el este proprietarul unității comerciale</i></p>	<p>Este o solicitare excesivă solicitarea de aplica semnături/ștampile, alt semn de avizare a indicatorului de preț, în special în cazul în care într-o unitate comerciale sunt mii de indicatoare de preț și nu este clară plus valoarea care aduce această normă, ținând cont în special de faptul că aceste procese se digitalizează, și nu au loc manual.</p> <p>Totodată, comerciantul își asumă responsabilitatea pentru respectarea acesteia, iar în cazul în care nu o respectă, poate fi sancționat contravențional.</p> <p>De asemenea, Directiva UE 98/6/CE nu conține astfel de norme.</p>
<p>20. În cazul desfășurării acțiunilor de vânzare a produselor/serviciilor cu preț redus, prevăzute de Capitolul V¹ din Legea nr. 231/2010, indicatoarele de preț vor conține obligatoriu prețul de referință.</p>	<p>A se vedea comentariul de la pct. 6.</p>
<p>22. Consumatorul este în drept să controleze veridicitatea calculării costului mărfii conform etichetelor de marfă, precum și a greutateii și unității de măsură la mărfurile cumpărate, a termenelor de valabilitate (păstrare) a produselor conform facturilor, a fișelor de ridicare a mărfurilor, prezența certificatului de conformitate, certificatului de inofensivitate, după necesitate, precum și informația corespunzătoare pentru consumatori, conform prevederilor legislației.</p>	<p>Consumatorul nu are calitatea de autoritate de control . În cazul în care acesta are dubii rezonabile că i-au fost încălcate careva drepturi, acesta este în drept să se adreseze autorității de control, care este competentă să investigheze astfel de situații.</p> <p>Totodată, această normă poate fi interpretată într-un mod abuziv de către consumator, în sensul de a solicita orice informații, inclusiv care reprezintă secrete comerciale, a căror dezvăluire poate afecta activitatea comerciantului.</p> <p>Totodată, Directiva UE 98/6/CE nu conține astfel de norme.</p>
<p>23. Unitatea comercială, la solicitarea consumatorului, va oferi o informație completă despre producători, proprietățile de consum și prețurile la mărfuri, asigurând, de asemenea și un nivel adecvat de servire, eliberarea mărfurilor cu măsura și greutatea reglementară.</p>	<p>Legea 105/2003, Legea 279/2017, Legea 231/2010 reglementează în mod clar ce informații trebuie să fie comunicate consumatorului. Similar pct. 22, această normă este ambiguă, nu este clar ce înseamnă "completă"... astfel de norme pot fi interpretate foarte abuziv.</p> <p>Totodată, Directiva UE 98/6/CE nu conține astfel de norme.</p>

XVI. Identificarea producției și sistemul de control al calității și siguranței produselor culinare	
<p>188. Recipientele cu produse culinare vor fi etichetate prin indicarea datei de producere, tipului de produse alimentare, denumirii unității și numărului lotului (pentru produsele produse în lot).</p>	<p>Această regulă nu poate fi aplicată în cazul produselor culinare preparate și ambalate pe loc ca urmare a comenzii clientului (de exemplu în cazul bufetele de tip fast-food).</p>
<p>Reguli de comercializare cu amănuntul a unor tipuri de mărfuri nealimentare</p>	
<p>2. Profilul comercial și specializarea unității comerciale se stabilește de către proprietar, în conformitate cu legislația în vigoare.</p> <p>Unitatea comercială este obligată să corespundă regulilor sanitare și veterinare, de certificate de conformitate (certificate de calitate), precum și de certificat de inofensivitate, după necesitate la mărfurile alimentare, certificat veterinar la fiecare lot de marfă de origine animalieră, prevăzut pentru comercializare. – de exclus Unitatea comercială este responsabilă de calitatea mărfurilor expuse spre comercializare.</p>	<p>A se vedea comentariul de la pct. 3.</p>
<p>3. Unitățile comerciale care comercializează produse alimentare perisabile trebuie să fie dotate cu utilaje comerciale și frigorifice necesare, mijloace mecanice și inventar, conform regulilor sanitare și normelor de dotare tehnică în vigoare. – de exclus</p> <p>Cântarele și alte mijloace de măsurare, inclusiv greutățile lor, utilizate în unitățile comerciale, trebuie să dispună de marca metrologică de verificare bine vizibilă, să fie întreținute în stare perfectă, respectând termenele de verificare, conform Regulilor de utilizare în activitatea de comerț și alimentație publică, a mijloacelor de</p>	<p>Titlul acestei anexe se referă la produsele nealimentare. Astfel, se creează confuzii când titlul anexei face trimitere la un tip de produse, în normele conținute în anexă reglementează și alte tipuri de produse.</p> <p>Se dublează cu prevederea de la pct. 18 cap. I Anexa 1</p>

<p>măsurare a masei și altor unități de măsurare în conformitate cu legislația. – de exclus 4.</p>	
<p>15. Vânzătorul este obligat să-i acorde atenție cumpărătorului la alegerea țesăturilor, confecțiilor, încălțămintei, informându-l despre sortimentul mărfurilor expuse spre comercializare, despre modul de îngrijire a lor, la solicitarea consumatorului, să explice semnificația simbolurilor aplicate pe articole, indicatoare, etichete. 16. În cadrul comercializării țesăturilor vânzătorul determină, la solicitarea consumatorului, metrajul necesar pentru confecționarea diverselor articole vestimentare, alege garnitura corespunzătoare, iar la comercializarea încălțămintei vânzătorul trebuie să verifice perechea de încălțăminte prin suprapunere.</p>	<p>Această obligație nu poate fi implementată în cadrul unităților comerciale, ce funcționează pe bază de autoservire.</p>
<p>27. Pentru verificarea modului de funcționare a mărfurilor solicitate de consumator, în sala comercială se amplasează dispozitive electrice de măsurat și control.</p>	<p>Nu este clar ce se are în vedere prin "dispozitive electrice de măsurat și control". Unitățile comerciale dispun de bancuri de probe, unde poate fi verificată funcționalitatea EEE, iar în cazul în care ulterior apare o neconformitate, în condițiile de garanție legală, consumatorul se poate adresa pentru remedierea acesteia.</p>
<p>28. Vânzătorul din secția pentru desfacerea mărfurilor electronice și electrocasnice este obligat să cunoască particularitățile constructive, specificul deosebirilor, destinația, proprietățile unor dispozitive, metodele de verificare în stare de funcționare a aparatelor, să determine defecțiunile frecvent întâlnite, să cunoască bine sortimentul mărfurilor corespunzătoare și interschimbabilitatea lor, prețurile și alte informații despre mărfuri, să acorde consumatorilor consultații la nivel profesional.</p>	<p>Această obligație nu poate fi implementată în cadrul unităților comerciale, ce funcționează pe bază de autoservire și totodată nu este rezonabilă aplicarea acestei norme în raport cu toate EEE.</p>

<p>33. Transportarea la domiciliu a mărfurilor electronice și electrocasnice de volum și greutate mare se efectuează, de regulă, de către unitatea comercială care a comercializat marfa.</p> <p>La transportarea mărfurilor de volum și greutate mare la locul destinat cu mijlocul de transport al prezentat de consumator, unitatea comercială trebuie să asigure încărcarea mărfii în mod gratuit.</p>	<p>Nu sunt clare aceste noțiuni. Un model de reglementare clară în acest sens este art. 18 alin. 4 Legea 105/2003, unde se face referire la greutate sau circumferință.</p> <p>De regulă cumpărătorul este responsabil pentru transportarea EEE achiziționate. Serviciul de transport este un serviciu suplimentar, care în dependență de politica comercială a unității de comerț, poate fi prestat contra cost cumpărătorului.</p> <p>Această obligație nu poate fi implementată în cadrul unităților comerciale, ce funcționează pe bază de autoservire.</p>
<p>Capitolul III. Constatarea viciilor ascunse după recepționare</p>	<p>Părțile, ținând cont de principiul libertății contractuale, în dependență de specificul activității lor, reglementează prin contract acest proces. Nu este clară necesitatea reglementării exprese a aspectului dat.</p>
<p>Capitolul V. Actul de predare-primire</p>	<p>Nu este clară necesitatea includerii formei tipizate a actului de predare primire. Ținând cont de principiul libertății contractuale, părțile trebuie să aibă dreptul să determine în mod liber condițiile/forma actului de predare primire</p>